

ARTUR ALLIKSAAR

Olematus võiks ju ka olemata olla

Koostanud

Paul-Eerik Rummo

„Loomingu Raamatukogu kuldsari“
SA Kultuurileht

Parandatud ja täiendatud trükk väljaandest:

Artur Alliksaar
Olematus võiks ju ka olemata olla
Loomingu Raamatukogu, 1966, nr 9–10

Toimetanud Lauri Eesmaa
Kujundanud Maris Kaskmann

© Luuletused. Artur Alliksaare pärijad, 2025
© Saatesõna. Paul-Eerik Rummo, 1968 ja 2025
© Saatesõna. Leo Metsari pärijad, 2025
© Kaanefoto. Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Kultuurilooline Arhiiv

Illustreerivad fotod on tehtud luulekogu käsikirjast, mis asub Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Kultuuriloolises Arhiivis (F 316, M 8:1).

Trükkinud Pakett

ISSN 2674-4678 (trükis)
ISSN 2674-4686 (epub)
ISBN 978-9916-755-38-9 (trükis)
ISBN 978-9916-755-39-6 (epub)

AEG

Ei ole paremaid, halvemaid aegu.
On ainult hetk, milles viibime praegu.
Mis kord on alanud, lõppu sel pole.
Kestma jääb kaunis, kestma jääb kole.

Ei ole süngeid, ei naljakaid aegu.
Võrdsed on hetked, kõik nad on praegu.
Elul on tung kanda edasi elu,
jällegi Kronos et saaks mõne lelu.

Ei ole möödunud või tulevaid aegu.
On ainult nüüd ja on ainult praegu.
Säilib, mis sattunud hetkede sattu.
Ainuski silmapilk teisest ei kattu.

Ei ole mõttetult elatud aegu.
Mõte ei pruugigi selguda praegu.
Vähemat, rohkemat olla ei võinuks.
Parajal määral saab elu meilt lõivuks.

Ei ole kaduvaid, kõduvaid aegu.
Alles jääb hetk, milles asume praegu.
Aeg, mis on tekkinud, enam ei haju,
kui seda jäävust ka meeled ei taju.

OLEMATUS VÖIKS JU KA OLEMATA OLLA.

Eksivad need, kes arvavad, et elu on tühi töö.
 Õigus pole ka neil, kes omistavad talle mingi mõtte.
 Tõeteel on vaid need, kes ei tiku arvama, et nende arvamus
^{mis} ~~arvamus~~ ^{teeb} millekski kohustab.
 Tõe tarvis on iga mõiste võrdne oma vastandiga:
 kepp võrdub koeraga,
 allaheitmine pealejäämisega,
 äraütlemine järeleruttamisega
 ja tubli suutäis sihvakaid sõnu mõttega, mida oleks
^{õnne} ~~õnne~~ ^{õnne} võlendamata.
 Väheke vapustusi on hingeühise vajadusike vaieldamatult
^{võimal} ~~võimal~~ ^{võimal} välditamatu.
 Ükski viisakas inimene ei jäta omagatte teiste sooritada.
 Inimene on kõigist muist loomaliikidest kõrgemal ^{selle} ~~selle~~
^{õnne} ~~õnne~~ ^{õnne} mõttes, et ta eneses ühendab nende kõikide omadusi.
 Ükski seebimull ei lõake lõplikult.

Igavikul on nohu ja hetked aevastavad abistamise märgiks.
 Karvane kämmel kahmab karukolbast karika ja tühjendab ta
^{seitsme} ~~seitsme~~ ^{seitsme} suure söömuga.
 Õõ harfi ^{all} ~~all ^{all} häälestatakse.
 Võta mu palangute paljus oma kaarjasse haardesse ja kann
 ta korruga kõikide ilmakaarte poole.
 Talv on ligi ja korralikud peremehed rautavad juba küülikuid.
 "Vähivägi, edasi, uutele võitudele!"
 Alkeemias ei oleks midagi halba, kui kuld ei tuleks nii
^{kuratlikult} ~~kuratlikult~~ ^{kuratlikult} kunstlik.
 Mered suubuvad jõkke ja jõgi ^{lõpeb} ~~lõpeb~~ ^{lõpeb} nad tagasi.
 Unelmate maakaardid on täis sinunimelisi kohutavaid kuris-
^{tid} ~~tid~~ ^{tid} tikke.
 Kõik nad on täis mu siiraimate kavatsuste sillakildusid.
 Me vajame nii nutuväärselt palju.
 Me julgeme ^{teha} ~~teha~~ ^{teha} nii naeruväärselt vähe.
 Enamasti lepime me lähimaga.~~

lähimaga
lähimaga

JANUD

1.

Veel hetkeks üle rõdurinnatise
on õhtumaastik lahti nagu maal.
Veel kestab kaugust pilgu linguvise,
veel voogab avaruste suur koraal.

Kesk päeva olid terviklikult ise,
sul oli kindel mõiste, koht ja kaal.
Nüüd, pimedas, all tähesüttimise
sind riivab hämmastuse külm mistraal:

Mistarvis tiivad anti lindudele?
Kust alguse sai hinge lendutung?
Miks mõni mööduv ulm on piinavhele?

Sild mingi kulgeb vaistult kaemusele.
Neist suudab kaugemale jõuda kumb?
Vae mõttekilde, kokku seletele...

2.

On igatsuses vaevalt ületatus
nii selgelt tunda kujunemas uut.
Su küündimatus on kui madal katus,
kuid hinge tuhmumatu aknaruut,

mis kiiva täitumatuslega kattus,
taas peegeldab su leegitsevat suud,
kui sirutad end janus lõppematus
ja suudlusvalmilt ootad nagu pruut.

Kui palju päevi nõrdimuses põetud
ja nähtud öid, mis tähitud ja tõetud,
saab armsaks uima ohtlikem marsruut.

Kui lõhe kaljus avaneb su umbsus.
Kas hirm või julgus, laulma paiskub kumb sus?
Või mõlemate painav kokkupuut?

5.
Nüüd läbi unuvate õhtute
kaob mõte nagu hilinenud regi.
Kõik ilu, mis sa jõid, ei hävine,
ta magusust jääb küllalt janussegi.

Et sinu tee on meeletuse tee
ja sinu laul ei kuulu kellelegi,
sa oled võlgu ainult sellele,
kes rõõmu lõi ja kannatuse tegi.

Su tundeid mingi tuul ei puhu ära,
on piiritu su riik ja rajatu su piin
kui mägestik, kus ükski jalg ei astu.

Just siis, kui kõige heledamalt särad,
tuhm kaduvik su saagiks valib siin
ja surub näoga igilume vastu.

7.
Nii suurt janu ei kustuta kellegi jaks.
Selle saatsid Sa, jumal, ise,
kui Sa varjundirikkuses veetlevaks
muutsid mu valusa närbumise.

Selle maailma kallastel rännates kaks
teostab ühtsuse kummalise,
milles kõigele kaunile kuulekaks
teed oma põgusa külalise.